



A Halley - üstökös pozíciótérképei

A mellékelt két térkép a Magyarországon dolgozó amatőrcsillagászok munkájának megtervezéséhez nyújt hasznos segítséget, mivel a mag égen elfoglalt helyét jelöli ki adott napokon adott órákban. Az azimutot északról 0° kelet felé mérjük, s így a koordináták rendre kijelölik a K-i, D-i, Ny-i irányt $/90-180-270^\circ$. A látóhatár feletti magasságot folyamatosan mérjük a horizont 0° -jától a zenit 90° értékéig. A pozíciók 1985-86 december-január és az 1986 február-április időszakaira vannak megadva.

A dátumot a helyi időpont megadása követi, melyet a 24 órás napban adtuk meg, és a napok 0 órákor kezdődnek. A szaggatott vonalak az éjjél előtti, a folyamatos az éjjél után időszakot jelöli. A két térkép a hagyományos csillagtérképekhez viszonyítva erősen torzít, és így a távcső melletti munkánál csak a kettő együtt igazán hatékony.

A vonalak előtti számok rendre a hónapot, napot és a megfigyelési órát jelölik, tehát a "12/1-17" december 1-én helyi idő szerint 17 órát jelent. A következő jel - körben egy pont - az üstökös magjának 18 órákor, a harmadik a 19 órákor stb. égen elfoglalt közelítő helyét jelöli. Az ábrán nem szereplő napokon a megfigyelhetőséget az adott gráfok közötti interpolációval tudjuk meghatározni.

Fel szeretnénk külön is hívni minden érdeklődő, ill. gyakorlott észlelő figyelmét, hogy az üstökös abban az esetben is megfigyelhető lehet, ha feje igen alacsonyan van a látóhatár felett. A mi szélességünkről nézve ez február végétől április elejéig tartó időszakra vonatkozik. Ilyen esetben az üstökös csóvája jelentős távolságig követhető lehet! Ne fejedjük, hogy a West 1975n üstökös csóvája már akkor is $15-20^\circ$ hosszán elnyúlt a horizont felett, amikor a fej még mindig a látóhatár alatt volt! Hasonló eset - különösen a John Bortle által újrabecslült látszó fényességértékek reményében - a Halley 1985/86-os láthatósága alatt is előfordulhat! Ilyenkor pedig a csóva részleteinek észlelése vagy fényképezése ugyanolyan értékes lehet, mintha az egész égitest magasán pompázik az égen.

PAPP JÁNOS
Budapest

LATITUDE 45° NORTH



